

ภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนบทบาทผ่านภาพยนตร์ไทย

The image of the reporter is reflected role in the Thai film

ทัศนัย โคตรทอง¹, ดร.องอาจ สิงห์ลำพอง²

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาสื่อสารเชิงกลยุทธ์ นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ถูกนำมาสะท้อนบทบาทผ่านภาพยนตร์ไทย และศึกษาการเล่าเรื่องภาพยนตร์ไทยที่มีบทบาทของผู้สื่อข่าวอยู่ในเนื้อเรื่องที่ปรากฏออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน โดยแบ่งช่วงของการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง คือ ตั้งแต่เกิดวิกฤตทางการเมือง และมีการชุมนุมครั้งใหญ่ เดือนพฤษภาคมปี พ.ศ. 2553 ถึงปี พ.ศ. 2556 เป็นช่วงก่อนการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. และช่วงปี พ.ศ. 2557 ถึงปี พ.ศ. 2560 เป็นช่วงหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยคัดเลือกภาพยนตร์ไทยกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาได้ทั้งหมด 6 เรื่อง นำมาศึกษาด้วยการดูภาพยนตร์ทั้งหมดทีละเรื่อง และทำการวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีการเล่าเรื่องร่วมกับแนวคิดภาพลักษณ์ บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน รวมทั้งการสร้างความหมายทางสังคม พบว่าภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวในช่วงก่อน คสช. เข้ามาบริหารประเทศเป็นภาพลักษณ์ที่มีความน่าเชื่อถือ มีบทบาทหน้าที่เสนอข้อมูลตามข้อเท็จจริงในสังคมและเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเต็มที่ ไม่เกรงกลัวต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ และช่วงหลังการเข้ามาบริหารประเทศของ คสช. พบว่าภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบที่ถูกจำลองหรือสร้างขึ้นมา เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างโดยยังจำเป็นต้องมีความน่าเชื่อถืออยู่บ้าง แต่บทบาทหน้าที่ถูกลดทอนลงเหลือเพียงผู้ให้ความบันเทิงเท่านั้น โดยต้องทำหน้าที่ให้เป็นไปตามกระแสสังคมและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปที่ให้ความสำคัญกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นสังคมโซเชียลมีเดียมากขึ้น และทุกคนสามารถเป็นผู้สื่อข่าวได้ ทำให้บุคคลในอาชีพผู้สื่อข่าว และวงการสื่อสารมวลชนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์, ผู้สื่อข่าว, ภาพยนตร์ไทย บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน

ABSTRACT

The objectives of this study are to investigate selected Thai movie portrayals of journalists and to examine the narrative of the films. It is divided into two sections; (1) Before the National Peace and Order Maintaining Council came into power (2) After the National Peace and Order Maintaining Council took over. The researcher began the process by selecting six movies that feature journalist roles, then studying each movie thoroughly based on the theory of narrative concept, the image, function of the mass media and theory

of creating a social meaning. The research results in two conclusions. First, before the National Peace and Order Maintaining Council has stepped in, the image of reporters were very strongly reliable and responsible for reporting authentic information and facts to the public, without being feared of anyone and anything. On the other hand, after The National Peace and Order Maintaining Council has stepped in, the image of reporters have changed into a puppet with reliability. Reporter's roll has been diminished to presents things or spread information for some specific purpose and to entertain the audience. Following social trends and consumer behavior has been put on top in reporter's priority. Second, technologies and social media has made everyone a journalist nowadays, which means that traditional journalists and media industries must adapt themselves to be survived in this changing society.

Keywords: Image, Journalists, Thai films, Roles and Duties of Media

บทนำ

สื่อมวลชน (Mass Media) ถือว่าเป็นอาชีพที่มีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญ มีอิทธิพลทางความคิดและการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมเป็นอย่างมาก โดยเมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนแล้วพบว่า ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลและของทุกสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ คอยตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคม และเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้ง ยังสามารถช่วยกำหนดทิศทางให้ปรับเปลี่ยนความคิดเห็นได้ หัวใจสำคัญของการสื่อสารของสื่อมวลชน คือทำหน้าที่ส่งสารไปยังผู้รับสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลแลกเปลี่ยนความหมายระหว่างผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร และต้องสามารถกระจายข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหนึ่ง หรือ องค์กรหนึ่งไปยังประชาชนทั้งประเทศได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำกัดเพศ อายุ ฐานะ วัย ความรู้ เชื้อชาติ โดยภารกิจของสื่อมวลชนที่สำคัญ ได้แก่ การสอดส่องข้อเท็จจริงให้กับสังคม (Surveillance), วิพากษ์วิจารณ์สังคม (Correlational), ถ่ายทอดมรดกทางสังคม (Heritage) และให้ความบันเทิง (entertainment) (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533, หน้า 35-39)

หนึ่งในบทบาทของสื่อมวลชน คือ ผู้สื่อข่าว (News Reporter) หรือบุคคลที่ถูกเรียกว่า “หมาเฝ้าบ้าน” (Watch Dog) จะคอยทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแลเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และรีบกระจายข่าว หรือบอกต่อให้คนในบ้านรู้อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วมากที่สุด เพื่อให้เตรียมพร้อมรับและปรับตัวกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น ดังนั้น บทบาทหน้าที่นี้จึงทำให้ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวดูมีความน่าเชื่อถือ ผู้ผลิตภาพยนตร์ไทย จึงมักหยิบบทบาทของผู้สื่อข่าวไปใส่ไว้ในภาพยนตร์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเรื่องราวที่เกิดขึ้น และเพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่สังคมมอง รวมทั้ง ยังช่วยเป็นเครื่องมือในการสะท้อนสังคมได้เป็นอย่างดี โดยบทบาทของผู้สื่อข่าวในภาพยนตร์ไทยจะเปลี่ยนไปตามบริบททางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ

การเมือง รวมทั้ง ความต้องการของนายทุน และแนวทางของภาพยนตร์ ที่กำหนดจากความต้องการของผู้บริโภคในขณะนั้นด้วย โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผู้สื่อข่าวถูกนำไปสะท้อนบทบาทในภาพยนตร์ไทย หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่เป็นพระเอก นางเอก ที่มีอิทธิพลกับเรื่องราว ระยะเวลาต่อมาผู้สื่อข่าวกลับมีบทบาทลดน้อยลง ไม่ค่อยมีความสำคัญกับเรื่องราว ไม่มีบทบาท ไม่เห็นหน้า ไม่มีบทบาทที่เด่นชัด เป็นเพียงนักแสดงประกอบฉากเพื่อความบันเทิงเท่านั้น และบางครั้งกลายเป็นตัวละครที่ไปสร้างความวุ่นวาย เหมือนตัวตลก ซึ่งขัดต่อบทบาทหน้าที่อันแท้จริงของผู้สื่อข่าวที่พึงมี ที่ต้องทำหน้าที่ให้เกียรติตนเองและบุคคลอื่น ภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพของสื่อมวลชน

ดังนั้น จากข้อมูลที่ปรากฏข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้สื่อข่าวมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ต่อความคิดของประชาชนที่เป็นผู้รับสาร และมีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก และมักมีการนำบทบาทของผู้สื่อข่าวไปเป็นเครื่องมือช่วยในการสะท้อนความจริงของสังคมออกมาผ่านภาพยนตร์ไทย เนื่องจากภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเชื้อชาติไหน หรือ ศาสนาใด ก็สามารถดูภาพยนตร์และเข้าใจความหมายได้ตรงกัน มีความเป็นสากล (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2550, หน้า 340) ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาให้เห็นถึงภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่ถูกผู้ผลิตภาพยนตร์และสังคมสะท้อนออกมาผ่านบทบาทในภาพยนตร์ไทย เพื่อศึกษาให้รู้ว่าสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมองภาพของผู้สื่อข่าวเปลี่ยนไปอย่างไร และให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้สื่อข่าวในปัจจุบันมากน้อยเพียงใดจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบความรู้ใหม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน สังคม ประเทศชาติ และวงการวิชาชีพสื่อต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องเกี่ยวกับผู้สื่อข่าวในภาพยนตร์ไทย ช่วงก่อนและหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.
2. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์ไทย ช่วงก่อนและหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่สะท้อนบทบาทในภาพยนตร์ไทย” ได้กำหนดขอบเขตช่วงเวลา ที่ทำการศึกษา คือ ตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งใหญ่ในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปี พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปี พ.ศ. 2560 เป็นช่วงหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยศึกษาภาพยนตร์ไทยที่ได้นำบทบาทผู้สื่อข่าวไปสะท้อนภาพลักษณ์ผ่านตัวละคร ที่ผลิตและนำออกมาฉายในโรงภาพยนตร์เท่านั้น และแบ่งช่วงโดยยึดจากประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ฉบับที่ 97 /2557 เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และ

เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้องปราศจากการบิดเบือนและความเข้าใจผิดอันจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม (ราชกิจจานุเบกษา, 2557)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนบทบาทในภาพยนตร์ไทย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการคัดเลือกภาพยนตร์ไทย ที่นำเสนอบทบาทผู้สื่อข่าวอยู่ในการดำเนินเรื่องที่ผู้ชมสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน โดยต้องปรากฏเห็นภาพของผู้สื่อข่าวในภาพยนตร์เป็นระยะเวลามากกว่า 10 วินาทีขึ้นไป มีบทสนทนา หรือ มีการกล่าวถึงผู้สื่อข่าวในฉากที่ปรากฏให้เห็นชัดเจน หรือ ได้ยินอย่างชัดเจน ดังนี้

- ช่วงที่ 1 ปี หลังเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2557 เป็นช่วงก่อนการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยภาพยนตร์ไทยที่มีบทบาทผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในช่วงนี้ ได้แก่

- ดวงอันตราย เข้าฉายเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2553
- ศพเด็ก 2002 เข้าฉายเดือนมีนาคม ปี พ . ศ . 2554
- ปล้นระยะ 2 เข้าฉายเดือนเมษายน ปี พ . ศ . 2555
- จิตสัมผัส เข้าฉายเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2556

- ช่วงที่ 2 หลังเดือน พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2557 ถึง เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2560 เป็นช่วงหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยภาพยนตร์ไทยที่มีบทบาทผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในช่วงนี้ ได้แก่

- สตรีเหล็ก ตบโลกแตก เข้าฉายเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2557
- หลวงพี่แจ๊ส 4G เข้าฉายเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2559

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการชมภาพยนตร์ทั้งหมดที่ละเอียดแล้วผู้วิจัยทำการจดบันทึกข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ตามหลักแนวคิดและทฤษฎี เพื่อให้เห็นภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนบทบาทในภาพยนตร์ไทยของแต่ละช่วงที่ทำการศึกษอย่างชัดเจน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและการวาง ภาพลักษณ์ที่ชัดเจนของผู้สื่อข่าวในแต่ละช่วงปีทำการศึกษวิจัย โดยวิเคราะห์ร่วมกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน และการสร้างความหมายทางสังคม และศึกษาวิธีการเล่าเรื่อง ให้เห็นว่าภาพยนตร์ที่มีบทบาทผู้สื่อข่าวมีการเล่าเรื่องเหมือนหรือแตกต่างจากภาพยนตร์ทั่วไปอย่างไร

4. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย วิเคราะห์เชิงพรรณนา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกอธิบายโครงสร้างการเล่าเรื่อง ส่วนที่สองอธิบายภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าว ร่วมกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน และการสร้างความหมายทางสังคม หลังจากนั้นเป็นขั้นตอนของการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ทั้ง 6 เรื่อง ที่ทำการศึกษา มีองค์ประกอบการเล่าเรื่องที่ครบถ้วนสมบูรณ์เหมือนกันทั้งหมด คือ เริ่มเรื่อง พัฒนาเหตุการณ์ ภาวะวิกฤต คลี่คลายภาวะวิกฤต และยุติเรื่องราว แต่จะมีการใส่บทบาทของผู้สื่อข่าวไว้ในเนื้อเรื่องในช่วงที่แตกต่างกัน โดยภาพยนตร์เรื่องดวงอันตราย , ศพเด็ก 2002 และจิตสัมผัส 3D นำบทบาทของผู้สื่อข่าวไปเล่าเรื่องในช่วงเริ่มเรื่อง เพื่อช่วยทำให้ปมปัญหาที่เกิดขึ้น มีความสำคัญและน่าติดตามมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ส่วนภาพยนตร์เรื่องปล้นนยะ 2 และสตรีเหล็ก ตบโลกแตก นำบทบาทของผู้สื่อข่าวไปใส่ไว้ในช่วงยุติเรื่องราว โดยผู้สื่อข่าวจะเข้ามารายงานข่าวเพื่อสรุปสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบให้สังคมได้รับรู้ตามข้อเท็จจริงทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นบทสรุปของภาพยนตร์ และมีเพียงภาพยนตร์เรื่องหลวงพี่แจ๊ส 4G เพียงเรื่องเดียว ที่นำบทบาทของผู้สื่อข่าวไปใส่ไว้ในช่วงพัฒนาเหตุการณ์ หรือ ช่วงกลางเรื่อง เพื่อช่วยพัฒนาตัวละครทำให้ตัวละครมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น แต่ผู้สื่อข่าวไม่ได้มีความสำคัญกับเนื้อเรื่องแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ช่วงก่อน คสช. เข้ามาบริหารประเทศ ภาพยนตร์ 4 เรื่องที่นำมาศึกษา มีแก่นเรื่องที่สะท้อนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเวรกรรมที่เกิดขึ้นจากการกระทำของแต่ละคน ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นส่วนใหญ่ ส่วนภาพยนตร์อีก 2 เรื่อง ที่นำมาศึกษาในช่วงหลัง คสช. เข้ามาบริหารประเทศ มีแก่นเรื่องที่มุ่งไปทางด้านของการแข่งขัน การเอาชนะ และทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นคนธรรมดาทั่วไป หรือเป็นพระสงฆ์

ด้านผลการวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าว พบว่า ช่วงก่อนการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ศึกษาจากภาพยนตร์ไทย กลุ่มตัวอย่าง 4 เรื่อง คือ ดวงอันตราย , ศพเด็ก 2002 , ปล้นนยะ 2 และจิตสัมผัส 3D พบว่า ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนออกมาในช่วงนี้ เป็นภาพลักษณ์ที่เชื่อถือ และเป็นภาพลักษณ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยสรุปคือ ในช่วงนี้ผู้สื่อข่าวถูกสังคมมองว่ามีความน่าเชื่อถือ มีบทบาทหน้าที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อสังคม บุคคลที่เป็นผู้สื่อข่าวมีความมั่นใจในการทำหน้าที่ กล่าวพูดกล้าถามอย่างตรงไปตรงมา เป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชนได้ รายงานข่าวตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และสามารถใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไปได้อย่างเต็มที่ โดยทำหน้าที่ท้วงติงสังคมได้อย่างไม่เกรงกลัวต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ ในขณะที่ช่วงหลังการเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ศึกษาจากภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่าง 2 เรื่อง คือ สตรีเหล็ก ตบโลกแตก และหลวงพี่แจ๊ส 4G พบว่า ผู้สื่อข่าวเป็นภาพลักษณ์ที่ถูกจำลองขึ้นมา ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่สังคมก็ยังต้องการให้มีความน่าเชื่อถือจากผู้สื่อข่าว เพื่อให้ช่วยกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ออกมา โดยที่ไม่มีการตรวจสอบก่อน โดยในช่วงนี้ผู้สื่อข่าวถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มากกว่าการทำหน้าที่รายงานข่าวตามข้อเท็จจริง และเป็นการทำหน้าที่เพื่อให้ความบันเทิงมากขึ้น นำเสนอเรื่องราวที่สังคมกำลังให้ความสนใจ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโลกโซเชียลมีเดีย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปผลได้ว่า ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถูกประชาชนผู้รับสารและสังคมมองเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนไป โดยอดีตสังคมมองว่าผู้สื่อข่าวมีภาพลักษณ์ที่ดีมีความน่าเชื่อถือ เป็นปากเป็นเสียงเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนและสังคมได้ ช่วยสอดส่องข้อเท็จจริงให้กับสังคม (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533) โดยคนในสังคมต้องคอยติดตามข่าวสารจากผู้สื่อข่าวเพียงช่องทางเดียวเท่านั้น เพราะผู้สื่อข่าวมีหน้าที่เป็น “หมาเฝ้าบ้าน” (Watchdog) ที่จะคอยส่งสัญญาณเตือนไปยังคนในบ้าน ในที่นี้ก็คือ ประชาชน (วิภา อุดมฉันท, 2541) แบบตรงไปตรงมาว่าเกิดอะไรขึ้นที่ไหนอย่างไร โดยสามารถแสดงความคิดเห็น ท้วงติงสังคมได้อย่างเสรี (สมควร กวียะ, 2555) ไม่เกรงกลัวต่ออำนาจรัฐ หรือ ผู้มีอิทธิพลใด ๆ ช่วยเปลี่ยนแปลง หรือ แก้ปัญหาสังคมได้ (กาญจนา แก้วเทพ และอารยา ถาวรวันชัย, 2539) แต่เมื่อเวลาผ่านมาถึงปัจจุบันภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวถูกลดทอนลงเหลือเพียงให้ความบันเทิง แต่เป็นการให้ความบันเทิงที่ยังต้องการความน่าเชื่อถือจากผู้สื่อข่าว เพราะยังต้องการให้ช่วยกลั่นกรองข้อมูลที่นำเสนอออกมา เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไป ประชาชนต้องการรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็วและมีช่องทางที่หลากหลาย และให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ด้วยการเปิดช่องทางให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ทำให้ผู้สื่อข่าวต้องคล้อยตามสังคม ปรับเปลี่ยนการนำเสนอข่าวที่สังคมต้องการ หรือ ถูกสั่งให้ปรับภาพลักษณ์ของตัวเอง ปรับภาพลักษณ์ของรายการ ภาพลักษณ์ของสถานี หวังเรียกยอดผู้ชมเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การช่วยเพิ่มเรตติ้งให้กับรายการข่าวได้ และเป็นยุคที่ทุกคนสามารถเป็นผู้สื่อข่าวเองได้เพียงแค่อัปโหลดโทรศัพท์มือถือมาถ่ายภาพเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นและโพสต์ลงบนโซเชียล จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้สื่อข่าว จึงมีบทบาทน้อยลง จากการที่หลายองค์กรเริ่มลดจำนวนผู้สื่อข่าวลง และใช้วิธีการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นโลกโซเชียลมานำเสนอมากขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยออกมาเป็นบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ดีที่สังคมไทยพึงมี 10 ประการ ดังนี้ 1. ต้องมีความน่าเชื่อถือ 2. มีคุณธรรมและจริยธรรม 3. มีจรรยาบรรณ 4. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 5. มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ 6. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม 7. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ 8. ทำเพื่อส่วนรวมเป็นหลัก 9. ซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเองและผู้อื่น และ 10. ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล หรือ ผู้มีอำนาจ

ดังนั้น สิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบ จึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กร รายการข่าว และบุคลากรด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวหากทำได้ตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่พึงมี 10 ประการข้างต้นแล้ว ก็อาจจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีมีความน่าเชื่อถือต่อวิชาชีพ และเพิ่มทักษะการเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีตอบสนองความต้องการของผู้ชม รวมทั้งทำให้สังคมเห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีกับผู้สื่อข่าว ยอมรับในบทบาทหน้าที่ของผู้สื่อข่าวเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปปรับใช้ทางด้านวิชาการ คือ ใน การเรียนการสอนของสถาบันศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านสื่อสารมวลชน เพื่อพัฒนาความรู้ในวิชาชีพนี้ให้กับบุคคลที่จะเข้ามาทำงานในแวดวงของสื่อสารมวลชนต่อไป และเพื่อให้ผู้ผลิตภาพยนตร์ไทยนำบทบาทของผู้สื่อข่าวไปสะท้อนภาพลักษณ์ผ่านภาพยนตร์ออกมาอย่างมีความน่าเชื่อถือ และถูกต้องตามหลักความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ประเภทของภาพยนตร์อาจจะส่วนในการกำหนดภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวที่ถูกสะท้อนบทบาทผ่านภาพยนตร์ไทยเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น หากต้องการให้เห็นผลข้อแตกต่างที่ละเอียดมากขึ้น อาจจะต้องศึกษาลงไปให้ลึกถึงภาพยนตร์แต่ละประเภทว่ามีการสะท้อนภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวออกมาอย่างไร และนำข้อมูลที่ได้ไปต่อยอดทางด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์ได้ในอนาคต
2. ควรมีการศึกษาภาพยนตร์ที่มีบทบาทของผู้สื่อข่าว ระหว่างภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ต่างชาติ ว่ามีการเล่าเรื่องเกี่ยวกับผู้สื่อข่าว เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการเล่าเรื่องในสังคมที่แตกต่างกันเป็นอย่างไร ในต่างประเทศยอมรับบทบาทของผู้สื่อข่าวมาน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาช่วยพัฒนาบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนในประเทศที่จะเข้ามาทำหน้าที่ต่อไป และช่วยพัฒนาวิชาชีพสื่อของไทยต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ และอารยา ถาวรวันชัย. (2539). ภาพลักษณ์ของวีรบุรุษแบบผู้ร้ายกลับใจที่ปรากฏในสื่อมวลชน ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ.(2557 กรกฎาคม 18).ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 97/2557, เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๓๘ ง ราชกิจจานุเบกษา (2557 กรกฎาคม 23)
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). บทบาทหน้าที่ภารกิจที่สำคัญของสื่อมวลชน, ทฤษฎีการสื่อสาร, (หน้า 35-39) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิภา อุดมฉันท. (2541). แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน, การผลิตสื่อโทรทัศน์และวิทยุทัศน์ (หน้า 290-291) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2550). ความหมายของภาพยนตร์ , สื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม, อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ บรรณาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (หน้า 340). กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมควร กวียะ. (2555). บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน, การสื่อสารมวลชน บทบาท สิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ, พิมพ์ครั้งที่ 6 (หน้า 68). กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย